

En grønn og rettferdig omstillingsplan for Oslo

I 2027 skal vi vinne tilbake Oslo, og begynne prosjektet med å gjøre hovedstaden til en av verdens grønneste, mest klimarettferdige byer. For å få til det, skal Oslo SV fram mot valget lage en egen grønn, troverdig omstillingsplan for Oslo. Dette er viktig av flere grunner. Oslos klimagassutslipp har gått jevnt nedover de siste årene, men vi har fortsatt en lang vei igjen å gå - i 2024 var Oslos direkte utslipp på nesten en million tonn CO₂-ekvivalenter. Vi trenger en plan for å kutte disse utslippene. En omstillingsplan vil vise hvordan Oslo kan være et foregangseksempel på hvordan vi kan kutte utslipp i resten av landet, og vise at det er mulig å få til en omstilling som er både grønn og rettferdig. Vi vil vise hva grønn omstilling av Oslo vil bety i praksis, og hvordan det er mulig å omstille Oslo til en nullutslippsby.

Planen vi lager nå skal vise hvordan hele byen skal gjøres mer natur- og klimavennlig. Den bør ha som utgangspunkt at vi skal flytte makt: fra marked til fellesskap, fra biler til mennesker, og fra kortsiktig profitt til langsiktig omsorg for hverandre og naturen. Byrommene skal først og fremst tilhøre mennesker, ikke biler og gjennomgangstrafikk. Til nå har innsatsen for å skape et bilfritt byliv konsentrert seg om indre by, men bilfrie og levende byrom er noe som bør prioriteres i hele byen. Det skal være enkelt å velge klimavennlig. Planens tiltak skal styrke fellesskap og gi en bedre hverdag for alle byens innbyggere.

Tiltakene i omstillingsplanen skal være rettet mot tre områder: direkte utslipp, indirekte utslipp, og en levende og grønn by. Planen skal inneholde løsninger som ikke bare er effektive, men som også begeistrer og mobiliserer velgere. Oslo SV vil at Oslo skal være et laboratorium for klimainnovasjon og sosial rettferdighet som hele landet kan lære av.

Følgende prinsipper skal være førende for planen:

- **Oslo skal nå null utslipp så fort som mulig og kutte byens indirekte utslipp:** De største utslippene i Oslo kommune kommer fra veitransport og energiforsyning, så en omstillingsplan for Oslo må satse på virkemidler som kutter Oslo kommunes direkte utslipp, eksempelvis satsing på landstrøm, karbonfangst, og elektrifisering av næringstransport. I tillegg skal planen se på Oslo kommunes indirekte utslipp, som produksjon av materialer til bygg og anlegg.
- **Klimapolitikk skal bidra til mindre ulikhet:** Planen skal bygge på prinsippet om rettferdig omstilling. Vi skal sørge for at vi opprettholder et samfunn definert av lav ulikhet og lav arbeidsledighet, trygghet, og en sterk velferdsstat gjennom hele omstillingen. En rettferdig omstilling er bare mulig dersom den er inkluderende. Arbeidet med planen skal derfor sikre for reell demokratisk medvirkning i politiske beslutninger.

- **Alle skal med:** Når SV styrer byen skal innbyggerne ikke være tilskuere til byutviklingen, men medskapere. Endringer blir varige når folk får eierskap til løsningene. Planen bør vurdere nye metoder for å styrke demokratiet nedenfra, for eksempel ved å etablere et klimaborgerråd som gir innbyggerne reell innflytelse over byens klimaarbeid.
- **Byrom som tilhører mennesker, ikke privatbiler:** Byrommene skal formes for mennesker og fellesskap. Det skal være lett å komme seg rundt i byen uten å bidra til utslipp. Planen bør bidra til at vi snur perspektivet, byen skal ikke presse seg ut mot markagrensa, men naturen skal inn i byen og få en plass i bylivet.
- **Barnas hverdag bør stå i sentrum** for den klimaomstillingen SV skal gjennomføre. Barn har rett til lek, bevegelse og natur i sitt nærmiljø. Veien til skolen er utrygg på grunn av trafikk, og altfor mange skolegårder i Oslo ligner på parkeringsplasser. Det er mulig å gjøre skolegårder grønne, varierte og naturpregede, med trær, kupert terreng og rom for fantasi og utfoldelse.

Oslo SV vil:

- Sette ned en arbeidsgruppe som får et mandat til å utarbeide en grønn og rettferdig omstillingsplan for Oslo. Omstillingsplanen skal være et sentralt politisk dokument for Oslo SV inn i valgkampen og videre politikkutvikling. Planen skal bygge videre på eksisterende vedtatt politikk, og samtidig peke ut nye, ambisiøse og gjennomførbare tiltak for å sikre at Oslo når målet om nullutslipp på en sosialt rettferdig måte.
- Arbeidsgruppen skal blant annet vurdere følgende elementer:
 - Hvordan kan Oslo kutte direkte og indirekte utslipp, og nå målet om nullutslipp innen 2030
 - Hvordan vi kan sikre tilgang på nok og rimelig strøm gjennom energieffektivisering og økt utbygging av solenergi på tak og eksisterende bygg.
 - Hvordan vi kan skape og bevare grønne, trygge og inkluderende nærmiljøer i hele byen, og utvikle Oslo som en by bygget for mennesker, ikke privatbiler.
 - Hvordan kollektivtilbudet kan styrkes i hele byen, både når det gjelder kapasitet, frekvens og tilgjengelighet.
 - Hvordan naturen kan inkluderes i byrommet for å styrke naturmangfold og gi Oslofolk mer nærhet til natur.
 - Hvordan innbyggere, fagbevegelse, sivilsamfunn og lokalmiljøer kan involveres og få reell medvirkning i omstillingen gjennom nye og mer inkluderende former for deltakelse.